

www.MinisterieVanPropaganda.org

WAT

**gebeurt er
in de Sowjet-Unie**

★

Een verklaring over de
persoonsverheerlijking
en zijn gevolgen

★

VOORWOORD

In februari 1956 vond te Moskou het XXe Congres plaats van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie.

Het was het eerste congres na de dood van de algemeen secretaris van die partij J. W. Stalin.

In het verband van de beraadslagingen over de plannen tot verdere economische, sociale en culturele vooruitgang van de Sowjet-Unie, werd ook het beleid van J. W. Stalin op kritische wijze besproken.

Hierbij richtte het congres zich hoofdzakelijk tegen de persoonsverheerlijking en de nadelige gevolgen die deze heeft gehad. De bespreking van het beleid van J. W. Stalin vond in een besloten zitting plaats.

Alles wat de Communisten in de Sowjet-Unie in de afgelopen achtendertig jaar gezegd en gedaan hebben, heeft steeds de aandacht in de gehele wereld gehad. Doch nog nooit is een onderwerp zoveel en zo heftig besproken en gecommentariëerd als dit XXe Congres, in het bijzonder in verband met J. W. Stalin.

De pers-agentschappen van het imperialisme overstroonden het publiek met de waanzinnigste kolder en vervalsing, op geraffineerde wijze met brokstukken waarheid vermengd. De imperialisten vierden alle teugels van hun klassehaat tegen de eerste socialistische staat van de wereld.

In ons land, dat juist Kamerverkiezingen tegemoet ging, werd dit vuil in gevarieerde vorm op het publiek losgelaten. In grove vorm in „Volkskrant“, „Vrije Volk“ en dergelijke bladen en in de radio-uitzendingen, waarvan de communisten uitgesloten zijn, zodat tegenspraak van te voren onmogelijk was gemaakt. In sommige andere bladen, zoals de „Groene Amsterdammer“ werd een, aan Chroestsjow toegeschreven rede, welke door de regering van de Verenigde Staten was gepubliceerd, van misleidende en verachtelijk-makende opschriften en commentaren voorzien, zodat het oordeel van de lezer vertroebeld werd.

Wij brengen thans in deze brochure de volledige tekst van een Resolutie die door het Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie op 30 juni jl. is aangenomen en gepubliceerd in de Prawda van 2 juli.

Dit is het enige officiële en betrouwbare document dat de gemeenschappelijke mening weergeeft van het Partijbestuur van de C.P. van de Sowjet-Unie, dat door het XXe Congres werd verkozen.

De aandachtige lezer zal het verschil opvallen tussen dit stuk en de vele fantastische en kwaadwillige persberichten in ons land. Hij zal ook het verschil bemerken met diverse persoonlijke uitingen of artikels in tijdschriften in de Sowjet-Unie, die geen geldigheid bezitten als collectieve mening van de partij.

Naast dit document uit de Sowjet-Unie vindt de lezer de resolutie van het Partij-bestuur van de Communistische Partij van Nederland over het XXe Congres van de C.P.S.U.

Dit stuk is op 10 april 1956 door het Partijbestuur aangenomen, dat wil zeggen, bijna drie maanden vóórdat een officiële stellingname van de C.P.S.U. bekend werd.

Het geeft blijk van de eensgezindheid die tussen de C.P.N. en de C.P.S.U. bij de beoordeling van de vraagstukken rondom het beleid van J. W. Stalin bestaat.

De woordvoerders van de uitbuitersklasse, en haar werktuigen van reformistische en andere „richting“ in de arbeidersbeweging, hebben niets nagelaten om

de aanhangers van het communisme in verwarring te brengen, de Nederlandse Communistische Partij te ondermijnen en haar leiding in discrediet te brengen. De resolutie van het P.B. bewijst dat deze leiding, temidden van het tumult, in staat was nuchter en zakelijk te oordelen en de partij eerlijk voor te lichten.

De studie van beide documenten is dan ook onontbeerlijk voor alle communisten. Zij zal hen sterken in hun overtuiging en aansporen tot meer activiteit voor onze grote zaak, zij wapent hen tegen alle listen en lagen van de vijanden van de vooruitgang. Zij is ook van groot belang voor allen die belang stellen in onze strijd voor vrede en democratie, voor de overwinning van het socialisme.

Juli 1956

De resolutie van het Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie over het overwinnen van de persoonsverheerlijking en haar gevolgen

I.

Het CC van de CPSU stelt met voldoening vast, dat de besluiten van het historische XXe congres van de CPSU de volledige goedkeuring en de vurige ondersteuning van onze gehele partij verworven hebben, alsmede van ons hele volk, van de ons na staande communistische en arbeiderspartijen, van de werkers van de grote gemeenschap der socialistische landen, van miljoenen mensen in de koloniale en kapitalistische landen. Dat is ook begrijpelijk, want het XXe partijcongres, dat een nieuwe en belangrijke etappe betekent in de scheppende ontwikkeling van het marxisme-leninisme, heeft een diepgaande analyse gegeven van de huidige toestand in binnen- en buitenland, het heeft de Communistische Partij en het hele Sowjet-volk gewapend met een groots plan voor de verdere strijd voor de opbouw van het Communisme. Het heeft nieuwe perspectieven geopend voor de eensgezinde actie van alle partijen der arbeidersklasse om het gevaar voor een nieuwe oorlog te bezweren en om de belangen van de werkers te dienen.

Bij het verwezenlijken der besluiten van het XXe congres van de CPSU behaalt het Sowjet-volk onder leiding van de Communistische Partij nieuwe opmerkelijke successen op alle gebieden van het politieke, economische en culturele leven van het land. Het Sowjet-volk sluit zich nog nauwer aanee rond de Communistische Partij en legt een grote scheppende activiteit aan de dag in de strijd voor het vervullen van de door het XXe congres gestelde taken.

De sedert het congres verlopen periode heeft terzelfdertijd de grote levende kracht aangetoond van zijn beslissingen inzake de internationale communistische en arbeidersbeweging, inzake de strijd van alle vooruitstrevende krachten voor het versterken van de vrede in de gehele wereld. De principiële belangrijke theoretische stellingen van het congres over het vreedzaam naast elkaar bestaan van staten met een verschillende sociale structuur, over de mogelijkheid oorlogen in het huidige tijdperk te voorkomen, over de verschillende vormen van overgang naar het socialisme in de diverse landen, hebben een gunstige invloed gehad op de internationale toestand, hebben ontspanning teweeggebracht en de eenheid van actie van alle krachten, die strijden voor vrede en democratie en hebben bijgedragen tot verdere versterking van de posities van het socialistische wereldsysteem.

Indien de historische besluiten van het XXe congres onder de Sowjet-burgers, onder de werkers van de volksdemocratische landen en van de gehele wereld een grote geestdrift en een nieuwe golf van scheppend initiatief en revolutionaire energie hebben verwekt, zo hebben zij in het kamp van de vijanden der arbeidersklasse verontrusting en woede veroorzaakt. De reactionaire kringen in de Verenigde Staten van Amerika en in enige andere kapitalistische landen zijn zichtbaar verontrust door het grote programma van strijd voor het verstevigen van de vrede, zoals dat op het XXe congres van de CPSU is aangenomen. Hun verontrusting

groeit naarmate dit programma actief en consequent in een levende realiteit wordt omgezet.

Waarom concentreren de vijanden van het communisme en socialisme hun vuur op de tekortkomingen, waarover door het CC van onze partij op het XXe congres van de CPSU is gesproken? Zij doen dat om de aandacht van de arbeidersklasse en haar partij van de hoofdproblemen af te leiden, die door het XXe congres aan de orde zijn gesteld en die de weg vrijmaken naar nieuwe successen voor de zaak van de vrede, van het socialisme en van de eenheid van de arbeidersklasse.

De besluiten van het XXe partijcongres, de binnen- en buitenlandse politiek van de Sowjet-regering, hebben verwarring doen ontstaan in de imperialistische kringen van de Verenigde Staten en van andere landen.

De moedige en consequente buitenlandse politiek van de U.S.S.R. voor het verzekeren van de vrede en de samenwerking tussen staten, ongeacht hun sociale structuur, vindt steun bij zeer brede volksmassa's, in alle landen ter wereld. Zij verbreedt het front der vredelievende staten en dompelt de politiek van de „koude oorlog“, de politiek van het smeden van militaire blokken en van de bewapeningswedloop in een diepe crisis. Het is niet toevallig, dat het meeste lawaai rond de strijd tegen de persoonsverheerlijking in de U.S.S.R. door de imperialistische kringen in de Verenigde Staten wordt gemaakt. Zij hebben zich bediend van de negatieve verschijnselen, die uit de persoonsverheerlijking voortvloeiden, bij hun strijd tegen het socialisme. Nu onze partij moedig de gevolgen van de persoonsverheerlijking overwint, zien de imperialisten daarin een factor, die de opmars van ons land naar het Communisme bespoedigt en de posities van het kapitalisme verzwakt.

Bij hun pogingen om de grote aantrekkingskracht van de besluiten van het XXe congres van de CPSU en de invloed, die zij op zeer brede volksmassa's hebben, te verzwakken, nemen de ideologen van het imperialisme hun toevlucht tot alle mogelijke handigheden en sluwheden om de aandacht van de werkers af te leiden van de vooruitstrevende en inspirerende ideeën, die door de socialistische wereld voor de ogen van de mensheid tot werkelijkheid worden.

De laatste tijd is in de burgerlijke pers een brede tegen de Sowjet-Unie gerichte lastercampagne gaande. Hiervoor trachten de reactionnaire kringen een voorwendsel te vinden in bepaalde feiten, die samenhangen met de door de Communistische Partij van de Sowjet-Unie veroordeelde persoonsverheerlijking van J. W. Stalin. De organisatoren van deze campagne spannen al hun krachten in om „het water te vertroebelen“ en het feit te verbergen, dat het gaat om een voorbijgaande periode in het leven van het Sowjet-land. Zij wensen het feit te verzwijgen en te verdraaien, dat de Communistische Partij van de Sowjet-Unie en de Sowjet-regering in de jaren, die sedert de dood van Stalin verstreken zijn met uitzonderlijke standvastigheid en vastbeslotenheid de gevolgen van de persoonsverheerlijking likwiden en met succes de nieuwe opgaven voor het versterken van de vrede, de opbouw van het communisme in het belang van de brede volksmassa's, verwezenlijken.

Door een lastercampagne te ontplooiën proberen de ideologen van de bourgeoisie nogmaals en zonder succes een smet te werpen op de grote ideeën van het marxisme-leninisme en de werkers het vertrouwen te ontnemen in het eerste socialistische land ter wereld — de U.S.S.R. Ook denken zij hierdoor verwarring te zaaien in de gelederen van de internationale communistische en arbeidersbeweging.

De historische ervaring leert, dat de vijanden van de internationale proletarische eenheid meer dan eens geprobeerd hebben gebruik te maken van in hun ogen gunstige ogenblikken voor het verbreken van de internationale eenheid van communistische en arbeiderspartijen, voor het splijten van de internationale arbeidersbeweging, voor het verzwakken van de krachten van het socialistische

kamp. Maar telkens onderkennen de communistische en arbeiderspartijen de manoeuvres van de vijanden van het socialisme, sloten hun gelederen nog nauwer aan en toonden hun onverbreekelijke politieke eenheid, hun onwankelbare trouw aan de ideeën van het marxisme-leninisme.

De broederlijk verbonden communistische en arbeiderspartijen hebben ook ditmaal tijdig deze manoeuvre van de vijanden van het socialisme onderkend en een passend antwoord gegeven. Het zou echter in dit verband niet juist zijn de ogen te sluiten voor het feit, dat enkele van onze vrienden in het buitenland het vraagstuk van de persoonsverheerlijking en zijn gevolgen niet tot op de bodem doorgrond hebben en soms onjuiste conclusies uit bepaalde stellingen, die met de persoonsverheerlijking samenhangen, trekken.

Bij haar kritiek op de persoonsverheerlijking gaat de partij uit van de beginselen van het marxisme-leninisme. Al meer dan drie jaar voert onze partij een consequente strijd tegen de persoonsverheerlijking van J. W. Stalin en tracht zij hardnekkig de schadelijke gevolgen ervan te boven te komen. Het is begrijpelijk, dat deze kwestie een belangrijke plaats heeft ingenomen bij de werkzaamheden van het XXe congres van de CPSU en zijn besluiten. Het congres was van mening, dat het Centraal Comité volkomen juist en tijdig optrad tegen de persoonsverheerlijking, waarvan de verbreiding het verkleinen van de rol van de partij en de volksmassa's, het omlaaghalen van de rol van het collectieve leiderschap in de partij met zich meebracht, en niet zelden leidde tot ernstige tekortkomingen in het werk en tot grove overtredingen van de Sowjet-wetten. Het congres gaf het Centraal Comité opdracht een systeem van maatregelen te ontwerpen om een einde te maken aan de persoonsverheerlijking, die niet in het marxisme-leninisme thuis hoort en om de gevolgen hiervan op alle gebieden van het partij-, staatkundige en ideologische werk uit te roeien en streng toe te zien op het naleven van de voorschriften voor het partijleven en het collectieve leiderschap in de partij, zoals deze door de grote Lenin zijn uitgewerkt.

In de strijd tegen de persoonsverheerlijking wordt de partij geleid door de bekende stellingen van het marxisme-leninisme over de rol van de volksmassa's, de partij en afzonderlijke persoonlijkheden in de geschiedenis, over de ontoelaatbaarheid van persoonsverheerlijking van een politieke leider, hoe groot zijn verdiensten ook mogen zijn. De grondlegger van het wetenschappelijk communisme, K. Marx, legde de nadruk op zijn afkeer van „iedere vorm van persoonsverheerlijking“ en verklaarde dat de toetreding van hem en F. Engels tot de Bond van Communisten „alleen zou plaatsvinden onder voorwaarde dat alles uit de statuten geschrapt zou worden, wat kon bijdragen tot een bijgelovige verering voor autoriteiten.“

Toen Lenin onze Communistische Partij schiep, streed hij onverzoenlijk tegen de anti-marxistische opvatting van de „held“ en de „schare“ en veroordeelde met alle beslistheid het tegenover elkaar stellen van een eenzame held en de volksmassa's. „Het verstand van tientallen miljoenen scheppende mensen, — zei W. I. Lenin, — scheidt iets, dat oneindig veel groter is, dan de grootste en genialeste voorspelling“. (Werken, deel 26, blz. 431).

Bij het stellen van het vraagstuk van de strijd tegen de persoonsverheerlijking van J. W. Stalin is het CC van de CPSU uitgegaan van het feit, dat de persoonsverheerlijking onverenigbaar is met de aard van het socialisme en een rem is geworden voor de ontwikkeling van de Sowjet-democratie en voor de overgang van de Sowjet-maatschappij naar het communisme.

Op initiatief van het Centraal Comité heeft het XXe congres het nodig geoordeeld stoutmoedig en openlijk over de zware gevolgen van persoonsverheerlijking, over de ernstige fouten, die in de laatste periode van het leven van Stalin begaan zijn, te spreken en om de gehele partij op te roepen om door gezamenlijke krachtsinspanning aan al die dingen een einde te maken, die uit de persoonsverheerlijking zijn voortgevloeid. Daarbij heeft het CC zich rekenschap gegeven van het feit,

dat een openlijke erkenning van de begane fouten gepaard zou gaan met zekere ongemakken en storingen, waarvan de vijand gebruik kon maken. De moedige en meedogenloze zelfcritiek ten aanzien van de persoonsverheerlijking is een nieuw en duidelijk bewijs gebleken van de kracht en de sterkte van onze partij en van de Sowjet-socialistische structuur. Men kan met zekerheid zeggen, dat geen enkele regeringspartij in de kapitalistische landen het ooit zou aandurven een dergelijke stap te doen. Zij zouden integendeel alles gedaan hebben om zulke onaangename feiten voor het volk verborgen te houden. Maar de Communistische Partij van de Sowjet-Unie, grootgebracht met de revolutionaire beginselen van het marxisme-leninisme, heeft de volle waarheid gezegd, hoe bitter deze ook was. De partij heeft deze stap uitsluitend op eigen initiatief gedaan en werd daarbij door principiële overwegingen geleid. Zij ging uit van het feit, dat ook al zou het optreden tegen de Stalin-cultus zekere moeilijkheden van tijdelijke aard verwekken, dit toch in het perspectief en vanuit het gezichtspunt van de fundamentele belangen en einddoelen van de arbeidersklasse gezien, een enorm positief resultaat zal hebben. Hierdoor worden hechte waarborgen geschapen, dat voortaan nooit meer in onze partij en ons land zich verschijnselen zullen voordoen, die verwant zijn aan de persoonsverheerlijking en dat voortaan de leiding van de partij en van het land een collectief karakter zal hebben op de basis van een marxistisch-leninistische politiek, onder de omstandigheid van een ontwikkelde interne partijdemocratie en met de actieve en scheppende deelname van miljoenen werkers en de algemene opbloei van de Sowjet-democratie.

Door het besliste optreden tegen de persoonsverheerlijking en haar gevolgen, door de fouten, die daar uit voortgevloeid zijn aan een openlijke kritiek te onderwerpen, heeft de partij nogmaals zijn trouw getoond aan de onsterfelijke beginselen van het marxisme-leninisme, zijn toegewijdsheid aan de belangen van het volk, zijn zorg voor het scheppen van de gunstigste omstandigheden van de partij- en Sowjet-democratie in het belang van een succesvolle opbouw van het communisme in ons land.

Het CC van de CPSU stelt vast, dat het bespreken van het vraagstuk van de persoonsverheerlijking en zijn gevolgen in de organisaties van de partij en op de algemene vergaderingen van werkers gebeurd is met een grote activiteit van de partijleden en partijlozen en dat de lijn van het CC van de CPSU de volledige goedkeuring en ondersteuning van partij en volk heeft verworven.

De door de partij openbaar gemaakte feiten over de aantasting van de socialistische wetten en andere fouten, die met de persoonsverheerlijking van J. W. Stalin samenhangen, verwekken natuurlijk gevoelens van bitterheid en diepe spijt. Maar de Sowjet-mensen begrijpen, dat het veroordelen van de persoonsverheerlijking noodzakelijk was in het belang van de opbouw van het communisme, waaraan zij actief deelnemen. Het Sowjet-volk ziet, dat de partij de laatste jaren hardnekkig praktische maatregelen doorvoert, die bedoeld zijn om de gevolgen van de persoonsverheerlijking op alle terreinen van de partij-, de staatkundige, economische en culturele opbouw uit te roeien. Het resultaat van dit werk is geweest, dat nu niets de aaneensluiting van de krachten in de partij belemmert, deze zich nog nauwer met het volk verbonden heeft en zich momenteel in een geest van ongekende scheppende activiteit bevindt.

II.

Hoe is het mogelijk geweest, dat terwijl er een socialistische structuur bestaat in de Sowjet-Unie de persoonsverheerlijking van Stalin kon ontstaan en zich verbreiden met al de negatieve gevolgen van dien?

Bij het onderzoek van dit vraagstuk moet men zowel de objectieve, concrete, historische omstandigheden, waaronder de opbouw van het socialisme in de U.S.S.R. zich voltrok, als ook bepaalde subjectieve factoren, die samenhangen

met de persoonlijke eigenschappen van Stalin, in het oog houden.

De Socialistische October-revolutie is de geschiedenis ingegaan als het klassieke voorbeeld van de revolutionaire omvorming van de kapitalistische maatschappij, volbracht onder leiding van de arbeidersklasse. Naar het voorbeeld van de heldhaftige strijd van de bolsjewistische partij, van de eerste socialistische staat in de wereld — de U.S.S.R., leren de communistische partijen van andere landen en alle vooruitstrevende en democratische krachten van de opgedane ervaringen bij het oplossen van de fundamentele sociale vraagstukken, die de huidige maatschappelijke ontwikkeling stelt. In de loop van bijna veertig jaar opbouw van een socialistische maatschappij hebben de werkers van ons land een reusachtige ervaring opgedaan. Zij wordt bestudeerd door de werkers van de andere socialistische landen, die haar zich scheppend eigenmaken, rekening houdend met hun eigen concrete omstandigheden.

Deze ervaring van de opbouw van een socialistische maatschappij was de eerste in de geschiedenis. Zij kwam tot stand door het zoeken naar de weg, door het op de proef stellen van vele waarheden, die de socialisten voordien alleen bekend waren in algemene trekken en in theorie. Gedurende meer dan een kwart eeuw is het Sowjetland het enige land geweest, dat de mensheid de weg naar het socialisme toonde. Ons land deed denken aan een belegerde vesting tijdens de kapitalistische omsingeling. De vijanden van het Sowjetland in het westen en in het oosten gingen na de interventie door veertien staten van 1918 tot 1920 verder met het voorbereiden van nieuwe „kruistochten” tegen de U.S.S.R. De vijanden zonden een groot aantal spionnen en agenten naar de U.S.S.R. Deze probeerden met alle middelen de eerste socialistische staat ter wereld te ontwrichten. De dreiging van een nieuwe imperialistische agressie tegen de U.S.S.R. nam bijzonder sterk toe na het aan de macht komen van het fascisme in Duitsland in 1933, dat als zijn doel verkondigde de vernietiging van het communisme, de vernietiging van de Sowjet-Unie, de eerste arbeidersstaat ter wereld. Allen herinneren zich het tot stand komen van het zogenaamde „anti-komintern-pact”, van de „as Berlijn-Rome-Tokio”, die actief ondersteund werd door de krachten van de hele internationale reactie. Terwijl de dreiging van een nieuwe oorlog groeide en de westelijke mogelijkheden de door de Sowjet-Unie herhaaldelijk voorgestelde maatregelen ter beteugeling van het fascisme en tot het organiseren van de collectieve veiligheid afwezen, was het Sowjet-land gedwongen alle krachten in te spannen voor het versterken van de verdediging en te strijden tegen de vijandige intriges van de kapitalistische omsingeling. De partij moest het hele volk opvoeden in de geest van een voortdurende waakzaamheid en van een steeds paraat zijn tegenover de buitenlandse vijanden.

De intriges van de internationale reactie waren des te gevaarlijker, daar in het binnenland zelf nog lange tijd een harde klassenstrijd woedde, die de vraag moest beslissen: „wie, wie?” (wie zal de ander verslaan. Vert.) Na de dood van Lenin werden de vijandige stromingen in de partij actiever — trotskisten, rechtse opportunisten, burgerlijke nationalist, die een afwijzend standpunt innamen ten aanzien van de leninistische theorie over de mogelijkheid van de zege van het socialisme in één land, hetgeen in feite moest leiden tot het herstel van het kapitalisme in de U.S.S.R. De partij ontplooidde een meedogenloze strijd tegen de vijanden van het leninisme.

Ten einde de erfenis van Lenin ten uitvoer te brengen zette de Communistische Partij koers naar de socialistische industrialisatie van het land, naar de collectivisatie van de landbouw en naar het verwezenlijken van een culturele revolutie. Om deze reusachtige taak van de opbouw van een socialistische maatschappij in een afzonderlijk land ten uitvoer te brengen moesten het Sowjet-volk en de Communistische Partij ongekende moeilijkheden en hindernissen overwinnen. Ons land moest in een historisch gesproken zo kort mogelijke periode, zonder enige economische hulp van buitenaf, een einde maken aan zijn eeuwenoude achterlijkheid, en

de hele economie van het land op nieuwe, socialistische grondvesten optrekken.

Deze gecompliceerde buiten- en binnenlandse toestand vereiste een ijzeren discipline, een onophoudelijke versterking van de waakzaamheid, een zeer krachtig gecentraliseerde leiding, hetgeen niet anders dan een negatieve invloed kon hebben op het ontwikkelen van bepaalde democratische vormen. Tijdens de verbitterde strijd met de gehele imperialistische wereld moest men in ons land tot bepaalde beperkingen van de democratie overgaan, die gerechtvaardigd waren door de logica van de strijd van ons volk voor het socialisme onder de omstandigheden van de kapitalistische omsingeling. Maar deze beperkingen werden ook toen door de partij en ons volk als tijdelijke maatregelen gezien, die afgeschaft moesten worden naarmate de Sowjet-staat zich versterkte en de democratische en socialistische krachten in de hele wereld tot ontplooiing kwamen. Het volk bracht deze tijdelijke offers bewust, daar het dagelijks weer nieuwe successen zag van de Sowjet-maatschappij.

Al deze moeilijkheden op de weg van de opbouw van het socialisme werden door het Sowjet-volk overwonnen onder leiding van de Communistische Partij en haar Centraal Comité, dat voortdurend de algemene leninistische lijn volgde.

De overwinning van het socialisme in ons land, dat zich door vijanden omsingeld zag en voortdurend bedreigd werd door een overval van buiten af, was een wereldhistorische gebeurtenis, die door het Sowjet-volk tot stand was gebracht. Door de eerste vijfjarenplannen heeft dit economisch achterlijke land een reusachtige sprong vooruit gedaan in zijn economische en culturele ontwikkeling als gevolg van de heldhaftige inspanningen van partij en volk. Op grond van de successen, die bij de socialistische opbouw bereikt werden, kon het levenspeil van de werkers verhoogd en aan de werkloosheid voor altijd een einde gemaakt worden. In het land voltrok zich een zeer diepgaande culturele revolutie. In zeer korte tijd heeft het Sowjet-volk talrijke technische kaders gevormd, die het niveau bereikt hebben van de technische vooruitgang in de wereld en die de Sowjet-wetenschap en -techniek een der eerste plaatsen in de wereld hebben verschaft. De inspirator en organisator van deze overwinningen was de grote communistische partij. De werkers van de gehele wereld hebben zich er aan de hand van het voorbeeld van de U.S.S.R. met eigen ogen van kunnen overtuigen, dat wanneer de arbeiders en boeren eenmaal de macht in eigen handen hebben genomen, zij met succes zonder kapitalisten en landheren hun socialistische staat kunnen opbouwen en tot ontwikkeling brengen en dat deze staat de belangen van brede massa's van het volk tot uitdrukking brengt en beschermt. Dit alles speelde een reusachtige inspirerende rol bij de groei van de invloed van de communistische en werkerspartijen in alle landen van de wereld.

J. W. Stalin bekleedde lange tijd de post van algemeen secretaris van het CC der partij en streed samen met andere leidende werkers actief voor het verwezenlijken van de leninistische nalatenschap. Hij was toegewijd aan het marxisme-leninisme en als theoreticus en groot organisator leidde hij de strijd van de partij tegen de trotskisten, rechtse opportunisten en burgerlijke nationalist en tegen de intriges van de kapitalistische omsingeling. In deze politieke en ideologische strijd verwierf Stalin zich een grote autoriteit en populariteit. Ten onrechte echter begon men al onze grote overwinningen met zijn naam te verbinden. De door de Communistische Partij en het Sowjet-volk bereikte successen en de loftuitingen aan het adres van Stalin maakten hem duizelig. In deze situatie kwam de persoonsverheerlijking van Stalin geleidelijk aan tot ontwikkeling.

De ontplooiing der persoonsverheerlijking werd in hoge mate bevorderd door bepaalde individuele karaktertrekken van J. W. Stalin. Reeds W. I. Lenin legde op het negatieve karakter hiervan de vinger. Tegen het einde van 1922 wendde Lenin zich per brief tot het partijcongres en zei daarin:

„Daar kameraad Stalin algemeen secretaris is, ligt er in zijn handen een onmetelijke macht geconcentreerd en ik ben er niet van overtuigd, dat hij deze macht

altijd met voldoende voorzichtigheid zal weten te hanteren”. Ter aanvulling van deze begin januari 1923 geschreven brief kwam Lenin opnieuw terug op dit vraagstuk van bepaalde voor een leider ontoelaatbare persoonlijke eigenschappen van Stalin. „Stalin is te grof, — schreef Lenin, — en dit gebrek, dat volkomen toelaatbaar is in ons midden en in onze onderlinge betrekkingen als communisten, wordt ontoelaatbaar bij de functie van algemeen secretaris. Daarom geef ik de kameraden in overweging wegen te vinden om Stalin van deze post te verwijderen en in zijn plaats een ander te benoemen, die zich in alle opzichten van Stalin slechts daardoor onderscheidt, dat hij geduldiger, loyaler, beleefder en attenter is jegens de kameraden, minder wispelturig enz.”

Op het XIIIe congres van de partij, dat kort na de dood van W. I. Lenin plaatsvond, werden deze brieven ter kennis gebracht van de afgevaardigden. Als gevolg van de bespreking van deze documenten achtte men het redelijk Stalin op de post van algemeen secretaris te handhaven op voorwaarde echter, dat hij zich de critiek van Lenin ter harte zou nemen en er alle nodige conclusies uit zou trekken.

Toen hij op de post van algemeen secretaris van het CC was gebleven, hield Stalin in de eerste periode na de dood van Wladimir Iljitsj rekening met diens kritische opmerkingen. Later echter overschatte Stalin mateloos zijn eigen verdiensten en raakte overtuigd van zijn eigen onfeilbaarheid. Enkele beperkingen van de interne partij- en Sowjet-democratie, die onvermijdelijk waren tijdens de verbitterde strijd met de klassevijand en zijn agenten en later tijdens de oorlog tegen de Duitse-fascistische overweldigers, begon Stalin tot norm te verheffen voor het interne partij- en staatkundige leven door op grove wijze de leninistische beginselen van het leiderschap met voeten te treden. Voltallige zittingen van het CC en partijcongressen werden onregelmatig belegd en later zelfs gedurende vele jaren helemaal niet meer bij elkaar geroepen. Stalin plaatste zich in feite boven de critiek.

Grote schade werd aan de zaak van de socialistische opbouw en aan de ontwikkeling van de democratie binnen de partij en de staat toegebracht door de onjuiste formule van Stalin volgens welke de klassenstrijd zich steeds meer zou verscherpen naarmate de Sowjet-Unie vorderde op de weg naar het socialisme. Deze formule, die slechts juist is voor bepaalde etappen in de overgangperiode, toen het vraagstuk „wie, wie?” beslist werd, toen er een hardnekkige klassenstrijd geleverd moest worden voor het leggen van de socialistische grondslagen, werd op het eerste plan gezet in 1937, op het moment, dat het socialisme reeds in ons land had gezegevierd en de klassen van uitbuiters en hun economische basis vernietigd waren. In de praktijk diende deze foutieve theoretische formule ter motivering van de grofste overtredingen van de Sowjet-wetten en massale onderdrukking.

Juist onder die omstandigheden werd een bijzondere positie geschapen voor de staatsveiligheidsorganen, die een enorm vertrouwen genoten, omdat zij onbetwistbare diensten bewezen bij de zaak van de verdediging der verworvenheden van de revolutie. Gedurende lange tijd bleken de staatsveiligheidsorganen dit vertrouwen waardig en leverde hun bijzondere positie geen enkel gevaar op. Dit werd anders toen de controle hierop van de kant van de partij en de regering langzamerhand vervangen werd door de persoonlijke controle van Stalin, die de normale rechtsgang vaak verving door zijn persoonlijke besluiten. De zaak werd nog gecompliceerder toen de organen van de staatsveiligheid onder leiding bleken te staan van de misdadige bende van de agent van het internationale imperialisme, Beria. Er vonden ernstige schendingen van de Sowjet-wetten en massale repressies plaats. De intriges van deze vijanden hadden tot gevolg, dat vele eerlijke communisten en partijloze Sowjet-mensen werden belastend en onschuldig moesten lijden.

Het XXe congres van de partij en de hele politiek van het Centraal Comité

na de dood van Stalin is het duidelijke bewijs, dat binnen het Centraal Comité van de partij een leninistische kern van leiders aanwezig was, die volkomen juist inzag, dat zowel op het gebied van de binnenlandse als van de buitenlandse politiek bepaalde dingen noodzakelijk geworden waren. Men kan zeggen, dat er geen verzet is geweest tegen de negatieve verschijnselen, die uit de persoonsverheerlijking voortvloeiden en die de ontwikkeling naar het socialisme remden. Bovendien zijn er bepaalde perioden geweest, bijv. in de oorlogsjaren, dat het eigenmachtige optreden van Stalin drastisch beperkt werd en de negatieve gevolgen van de wetschendingen, willekeur, enz. aanmerkelijk verzacht.

Het is bekend, dat juist tijdens de oorlog leden van het CC en ook voortreffelijke militaire Sowjet-leiders een bepaald deel van het werk in het achterland en aan het front op zich namen, zelfstandig besluiten namen en samen met de plaatselijke partij- en Sowjet-organisaties in hun organisatorische, politieke, economische en militaire werk de overwinning van het Sowjet-volk verzekerd hebben. Na de overwinning werden de negatieve gevolgen van de persoonsverheerlijking zeer sterk voelbaar.

De leninistische kern van het Centraal Comité is dadelijk na de dood van Stalin begonnen met een vastberaden strijd tegen de persoonsverheerlijking en de zwaarwegende gevolgen hiervan.

Nu kan de vraag bij ons opkomen: waarom hebben die lieden toch niet openlijk stelling genomen tegen Stalin en hem uit de leiding verwijderd? In de gecompliceerde situatie, die ontstaan was, was dit onmogelijk. De feiten, die aantonen, dat Stalin zich schuldig gemaakt heeft aan vele wetsovertredingen, vooral in de laatste periode van zijn leven, staan onomstotelijk vast. Maar toch mag men hierbij niet uit het oog verliezen, dat de Sowjet-burgers Stalin kenden als de man, die altijd opkwam voor de verdediging van de U.S.S.R. tegen de intriges van de vijanden en streed voor de zaak van het socialisme. In deze strijd bediende hij zich nu en dan van onwaardige methoden en schond de leninistische beginselen en normen van het partijleven. Daarin bestond de tragedie van Stalin. Maar anderzijds maakte dit alles de strijd tegen de wetsovertredingen, die toen plaatsvonden, moeilijk, omdat de successen bij de socialistische opbouw, de versterking van de U.S.S.R., door de persoonsverheerlijking aan Stalin werden toegeschreven.

Onder die omstandigheden zou ieder optreden tegen hem door het volk niet begrepen zijn. Het is hier dus helemaal geen kwestie van gebrek aan persoonlijke moed. Het is duidelijk, dat ieder die in die situatie tegen Stalin opgetreden zou zijn, geen steun bij het volk gevonden had. Erger nog, een dergelijk optreden zou onder die omstandigheden opgevat zijn als een optreden tegen de zaak van de socialistische opbouw, als een zeer gevaarlijke aanslag op de eenheid van de partij en van de hele staat onder de omstandigheden van een kapitalistische omsingeling. Daarbij kwamen de successen, die de werkers van de Sowjet-Unie onder leiding van hun Communistische partij behaalden en die het hart van iedere Sowjet-mens met gewettigde trots vervulden en een dergelijke sfeer schiepen, dat op zichzelf staande vergissingen en tekortkomingen tegen de achtergrond van de reusachtige successen onbeduidend leken en de negatieve gevolgen van deze fouten snel werden goedge maakt door de kolossaal snel aangroeiende levenskrachten van de partij en van de Sowjet-maatschappij.

Men moet overigens ook de omstandigheid in het oog houden, dat vele feiten en onjuiste handelingen van Stalin, vooral op het gebied van het overtreden der Sowjet-wetten, pas in de laatste tijd bekend zijn geworden, na de dood van Stalin en vooral door het ontmaskeren van de bende van Beria en het herstellen van de partijcontrole op de staatsveiligheidsorganen.

Dit zijn de voornaamste omstandigheden en oorzaken, die geleid hebben tot het ontstaan en de verbreiding van de persoonsverheerlijking van J. W. Stalin. Het spreekt vanzelf, dat al het hier gezegde wel de persoonsverheerlijking van J. W. Stalin en haar gevolgen, die terecht zo krachtig door onze partij zijn veroordeeld, verklaart, maar in het minst niet rechtvaardigt.

III.

Onbetwistbaar heeft de persoonsverheerlijking ernstige schade berokkend aan de zaak van de Communistische Partij en van de Sowjet-maatschappij. Maar het zou een grove fout zijn uit het bestaan van de persoonsverheerlijking in het verleden te concluderen tot zekere veranderingen in de maatschappelijke structuur van de Sowjet-Unie of de oorzaak van deze cultus te zoeken in de aard van de Sowjet-maatschappij-structuur. Zowel het een, als het ander is absoluut onjuist, omdat dit niet beantwoordt aan de realiteit en niet in overeenstemming is met de feiten. Niettegenstaande al het kwaad, dat de persoonsverheerlijking van Stalin aan de partij en aan het volk heeft berokkend, heeft hij het wezen van onze maatschappelijke structuur niet kunnen veranderen en ook niet veranderd. Geen enkele persoonsverheerlijking kon het wezen van de socialistische staat veranderen, die het gemeenschappelijk bezit van de productiemiddelen, het bondgenootschap van de arbeidersklasse en de boeren en de vriendschap tussen de volkeren tot grondslag heeft. Wel heeft deze cultus ernstige schade toegebracht aan de ontplooiing van de socialistische democratie en aan de opbloei van het scheppende initiatief van miljoenen.

Te menen, dat een afzonderlijke persoon, zelfs een zo sterke, als Stalin, in staat zou zijn onze sociale en politieke structuur te wijzigen, betekent, dat men in diepe tegenstelling geraakt met de feiten, het marxisme, en de waarheid en bij het idealisme belandt. Dit zou betekenen, dat men aan een afzonderlijke persoonlijkheid zulke onmetelijke en bovennatuurlijke krachten toeschrijft, als het vermogen om de maatschappelijke structuur te veranderen en dat nog wel van een maatschappelijke structuur, waarvan de vele miljoenen tellende massa van werkers de beslissende kracht vormt.

Zoals bekend wordt het wezen van de sociaal-politieke structuur bepaald door de productiewijze, door de vraag aan wie de productiemiddelen in de maatschappij behoren en in handen van welke klasse zich de politieke macht bevindt. Iedereen weet, dat in ons land als gevolg van de Octoberrevolutie en van de zege van het socialisme, de socialistische productiewijze ingevoerd is en dat zich de macht al bijna veertig jaar in handen bevindt van de arbeidersklasse en de boeren. Dank zij dit feit versterkt de Sowjet-maatschappij-structuur zich van jaar tot jaar en groeien de productiekrachten. Dit wordt zelfs erkend door hen, die ons niets goeds toewensen.

Zoals men weet bestaan de gevolgen van de persoonsverheerlijking in bepaalde ernstige fouten bij het leidinggeven aan de verschillende sectoren van het werk van de partij en van de Sowjet-staat, zowel ten aanzien van het leven in het Sowjet-land zelf als van de buitenlandse politiek. Men kan hier in het bijzonder wijzen op de ernstige fouten, die door Stalin begaan zijn bij het leidinggeven aan de landbouw, bij het organiseren van de paraatheid van het land tegen de fascistische overweldigers en de grove willekeur, die geleid heeft tot het conflict in de betrekkingen met Joegoslavië na de oorlog. Deze fouten hebben schade toegebracht aan de ontplooiing van de afzonderlijke aspecten van het leven in de Sowjet-staat, zij hebben de ontwikkeling van de Sowjet-maatschappij geremd, vooral in de laatste jaren van het leven van J. W. Stalin, maar zij hebben haar natuurlijk niet kunnen afbrengen van de juiste weg van de communistische opbouw.

Onze vijanden beweren, dat de persoonsverheerlijking van Stalin niet voortgekomen is uit bepaalde historische omstandigheden, die nu reeds tot het verleden behoren, maar uit het Sowjet-systeem zelf, dat vanuit hun gezichtspunt niet democratisch is enz. Dergelijke lasterlijke beweringen worden weerlegd door de gehele geschiedenis van de ontwikkeling der Sowjet-staat. De Sowjets stellen een nieuwe vorm van democratische staatsmacht voor en zijn de vrucht van de revolutionaire scheppingskracht van zeer brede volksmassa's, die opgestaan waren in de strijd voor de vrijheid. Zij waren en zullen blijven de organen van de

werkelijke volksmacht. Juist de Sowjet-structuur schept de mogelijkheid tot het vrijmaken van de reusachtige scheppende kracht van het volk. Deze heeft de onuitputtelijke krachten, die in de volksmassa's sluimeren in beweging gebracht en miljoenen mensen tot het bewust leiding geven aan de staat en deelnemen aan het scheppende werk van de socialistische opbouw gebracht. In een historisch gezien korte tijd is de Sowjet-staat als overwinnaar uit de zwaarste beproevingen te voorschijn gekomen en heeft in het vuur van de tweede wereldoorlog de toets doorstaan.

Toen in ons land de laatste uitbuitende klassen vernietigd waren en toen in de hele economie van ons land het socialisme het heersende systeem geworden was en de internationale positie van ons land fundamenteel was veranderd, werd het raam van de Sowjet-democratie een stuk verbreed en deze verbreding gaat nog steeds door. Ter onderscheiding van iedere vorm van burgerlijke democratie laat de Sowjet-democratie het niet bij woorden, maar garandeert in materiële vorm aan alle leden van de gemeenschap zonder uitzondering het recht op werk, ontwikkeling en ontspanning, op deelname aan het politieke leven, op vrijheid van meningsuiting, drukpers, gewetensvrijheid en ook de reële mogelijkheid op een vrije ontplooiing van de persoonlijke kwaliteiten en alle andere democratische rechten en vrijheden. Niet in formele kenmerken ligt het wezen van de democratie, maar daarin of werkelijk de politieke macht de vrijheid en de fundamentele belangen van de meerderheid van het volk en de belangen van de werkers dient en weerspiegelt. De hele binnenlandse en buitenlandse politiek van de Sowjet-staat getuigt ervan, dat onze structuur volledig democratisch is en een volledige volksstructuur heeft. Het hoogste doel en de dagelijkse zorg van de Sowjet-regering bestaat in een alzijdige verhoging van het levenspeil van de bevolking en in het verzekeren van een vreedzaam bestaan voor het hele volk.

Een bewijs van de verdere ontplooiing van de Sowjet-democratie vormen de door partij en regering genomen maatregelen ter uitbreiding van de rechten en bevoegdheden van de bondsrepublieken, voor een streng toezicht op het handhaven van de wetten, voor het reorganiseren van de planning met het doel ruimte te maken voor plaatselijke initiatieven, voor het aanwakkeren van de activiteit der plaatselijke Sowjets en voor het ontplooiën van de kritiek en zelfkritiek.

Ondanks de persoonsverheerlijking heeft het machtige initiatief van de volksmassa's, geleid door de Communistische Partij en voortgekomen uit onze maatschappijstructuur, haar grote historische werk verricht door alle hindernissen op de weg van de socialistische opbouw op te ruimen. De democratie van de socialistische Sowjet-maatschappij vindt hierin zijn hoogste uitdrukking. De opmerkelijke overwinningen van het socialisme in ons land zijn niet uit de lucht komen vallen. Zij zijn behaald dank zij het reusachtige organisatorische en opvoedende werk van de partij en haar plaatselijke organisaties, dank zij het feit, dat de partij zijn kaders en alle communisten altijd heeft opgevoed in de geest van trouw aan het marxisme-leninisme, in de geest van toegewijdeheid aan de zaak van het communisme. De kracht van de Sowjet-maatschappij ligt in de bewustheid van de massa's. Haar historische lotgevallen werden en worden bepaald door het scheppende werk van onze heldhaftige arbeidersklasse, van onze roemrijke kolchosboeren, van onze volksintellectuelen.

Door de gevolgen van de persoonsverheerlijking uit te roeien, door de bolsjewistische regels voor het partijleven in ere te herstellen, door de socialistische democratie tot ontplooiing te brengen, heeft onze partij haar banden met de brede massa verder versterkt en deze massa nog hechter aaneengesmeed rond het grote vaandel van Lenin.

Het feit, dat de partij zelf moedig en openlijk het vraagstuk van het uitroeien van de persoonsverheerlijking, van de ontoelaatbare fouten, die door Stalin zijn begaan, aan de orde heeft gesteld, bewijst, dat de partij de vastberaden hoedster is van het leninisme, de zaak van het socialisme en communisme, het toezicht op

de handhaving van de socialistische wetten en de belangen van de volkeren en het garanderen van de rechten der Sowjet-burgers. Dit is het beste bewijs van de kracht en de vitaliteit van de socialistische Sowjet-maatschappij. Tegelijk getuigt dit van de vastbeslotenheid de gevolgen van de persoonsverheerlijking met wortel en tak uit te roeien en een herhaling te voorkomen van fouten van dergelijke aard.

De veroordeling door onze partij van de persoonsverheerlijking van J. W. Stalin en de gevolgen daarvan is door alle bevriende communistische en arbeiderspartijen goedgekeurd en heeft grote weerklank gevonden. De bijzonder grote betekenis van het XXe congres van de CPSU voor de hele internationale communistische en arbeidersbeweging, dient onderstreept te worden. De communisten in de andere landen beschouwen de strijd tegen de persoonsverheerlijking en haar gevolgen als een strijd voor de zuiverheid van de marxistisch-leninistische beginselen, voor het op scheppende wijze oplossen van de huidige problemen der internationale arbeidersbeweging, voor een versterking en een verdere ontplooiing van de beginselen van het proletarische internationalisme.

De verklaringen van een aantal communistische zusterpartijen hechten hun goedkeuring en geven hun ondersteuning aan de door onze partij getroffen maatregelen tegen de persoonsverheerlijking en haar gevolgen. Het orgaan van het CC van de Communistische Partij van China, het blad „Zjenminzjibao“, geeft een uiteenzetting over de conclusies van de besprekingen over de besluiten van het XXe congres der CPSU op de zitting van het politiek bureau van het CC van de Communistische Partij van China in een redactioneel artikel: „Betreffende de historische ervaring met de dictatuur van het proletariaat“. Het blad schrijft:

„De Communistische Partij van de Sowjet-Unie heeft in het voerspoor van de erfenis van Lenin zich ernstig met de zware fouten van Stalin en de daardoor teweeggebrachte gevolgen bij het leiding geven aan de socialistische opbouw beziggehouden. Gezien de ernst van deze gevolgen voor de Communistische Partij van de Sowjet-Unie, was het noodzakelijk om naast de erkenning van de grote verdiensten van Stalin met alle scherpheid het wezen van de door Stalin gemaakte fouten bloot te leggen en de hele partij op te roepen te waken tegen een herhaling hiervan, voor een vastberaden uitroeien van de ongezonde gevolgen die door deze fouten zijn veroorzaakt. Wij, communisten van China, zijn er diep van overtuigd, dat na de scherpe kritiek, die op het XXe congres van de CPSU is gebracht, alle actieve factoren, die in het verleden sterk geremd werden door bepaalde politieke fouten, overal in beweging komen. De Communistische Partij van de Sowjet-Unie en het Sowjet-volk zullen nog meer dan voorheen eensgezind en aaneengesmeed de strijd voeren voor de opbouw van de grote communistische maatschappij, die in de geschiedenis der mensheid er nog nooit eerder geweest is en voor een duurzame vrede in de gehele wereld“.

„De verdienste van de leiders van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie, — aldus de verklaring van het Politiek bureau van de Franse Communistische Partij, — bestaat daarin, dat zij de taak op zich genomen hebben de fouten en tekortkomingen, die met de persoonsverheerlijking samenhangen te verbeteren. Dit getuigt van de kracht en de eenheid van de grote partij van Lenin, van het vertrouwen, dat zij geniet bij het Sowjet-volk, maar ook van haar autoriteit in de internationale arbeidersbeweging“.

De algemeen secretaris van het Nationale Comité van de Communistische Partij van de V.S. van Amerika, kameraad Eugene Dennis, stelt de reusachtige betekenis vast van het XXe congres van de CPSU en verklaart in het bewuste artikel:

„Het XXe congres heeft de wereldvrede en de sociale vooruitgang versterkt. Het luidt een nieuw stadium in, in de ontwikkeling van het socialisme en in de strijd voor een vreedzame coëxistentie, die in de tijd van Lenin een aanvang heeft genomen en in de daarop volgende jaren werd voortgezet en steeds doeltreffender en succesrijker wordt.“

Terzelfdertijd dient te worden opgemerkt, dat bij de bespreking van de kwestie der persoonsverheerlijking niet altijd op de juiste wijze de oorzaken worden verklaard, die tot de persoonsverheerlijking hebben geleid en de gevolgen van deze

cultus voor onze maatschappelijke structuur. Zo bevat bijv. het omstandige en belangwekkende interview van kameraad Togliatti met het blad „Nuovi argomenti”, naast vele uiterst belangrijke en juiste conclusies ook onjuiste stellingen. Vooral kan men het niet eens zijn met de door kameraad Togliatti gestelde vraag of de Sowjet-maatschappij niet „tot zekere vormen van onttaarding” is gekomen. Voor het stellen van een dergelijke vraag bestaat geen enkele reden. En dit is des te onbegrijpelijker, omdat kameraad Togliatti op een ander punt van zijn interview volkomen terecht zegt:

„Men kan niet anders dan tot de conclusie komen, dat het wezen van de socialistische structuur niet verloren is gegaan, omdat geen enkele der vroegere verworvenheden teloor is gegaan en voor alles de maatschappij-orde door de massa's van de arbeiders, boeren en intellectuelen, die de Sowjet-maatschappij uitmaken, ondersteund wordt. Juist deze ondersteuning bewijst, dat afgezien van alles, deze maatschappij haar fundamentele democratische karakter behouden heeft.”

Inderdaad zonder de steun van de breedste volksmassa's aan de Sowjet-macht en aan de politiek van de Communistische Partij, had ons land nooit in een zo onvoorstelbaar korte periode een machtige socialistische industrie kunnen scheppen, de collectivisatie van de landbouw kunnen verwezenlijken. Het zou de overwinning niet hebben kunnen behalen in de tweede wereldoorlog, waarvan de afloop over het lot van de gehele mensheid besliste. Als gevolg van de volledige vernietiging van de Hitlerbende, van het Italiaanse fascisme en van het Japanse militarisme nam de ontwikkeling van de communistische beweging een grote vlucht en groeiden de Communistische Partijen van Italië, Frankrijk en de andere kapitalistische landen uit en werden massapartijen. Ook werd hierdoor in een reeks landen van Europa en Azië een volksdemocratisch bewind gevestigd en ontstond en versterkte zich het socialistische systeem en behaalde de nationale bevrijdingsbeweging, die voortkwam uit het koloniale systeem van het imperialisme, ongekende successen.

IV.

In het eensgezind instemmen met de resolutie van het XXe congres van de CPSU, die de persoonsverheerlijking veroordeelt, zien de communisten en alle Sowjet-mensen het bewijs van de gegroeide kracht van onze partij, van haar leninistische beginselvastheid en van haar eenheid en geslotenheid. „De partij van het revolutionaire proletariaat, — merkte Lenin op, — is sterk genoeg om zichzelf openlijk te kunnen critiseren, om zonder er omheen te draaien fouten en zwakheden ook fouten en zwakheden te noemen” (Werken, deel 21, blz. 150, Russ. uitg.) Onze partij laat zich leiden door dit leninistische beginsel en zal moedig voortgaan de fouten en misstappen in haar werk bloot te leggen, openlijk te critiseren en vastberaden op te ruimen.

Het CC van de CPSU meent, dat het tot dusverre door de partij verrichte werk voor het overwinnen van de persoonsverheerlijking en haar gevolgen reeds positieve resultaten heeft opgeleverd.

Uitgaande van de besluiten van het XXe partijcongres, roept het CC van de CPSU alle partijorganisaties op:

er voortdurend voor te waken, dat bij al ons werk de zeer belangrijke stellingen van het marxisme-leninisme over het volk als schepper van de geschiedenis, als voortbrenger van alle materiële en geestelijke rijkdommen van de mensheid, over de beslissende rol van de marxistische partij in de revolutionaire strijd voor de omvorming van de maatschappij en voor de overwinning van het communisme in acht worden genomen;

vastbesloten het in de laatste jaren door het Centraal Comité van de partij verrichte werk voort te zetten betreffende een strenge eerbiediging in alle partijorganisaties van hoog tot laag van het leninistische beginsel van het leiderschap in de partij en in de eerste plaats van het hoogste beginsel — het collectieve

leiderschap, betreffende het inachtnemen van de voorschriften voor het partijleven, die in de statuten zijn vastgelegd en de ontplooiing van de critiek en zelfcritiek;

volledig de beginselen van de socialistische Sowjet-democratie te herstellen, zoals die in de Grondwet van de Sowjet-Unie zijn geformuleerd en het volledig herstellen van de schendingen van de revolutionaire socialistische wetten;

onze kaders, alle communisten en de zeer brede massa van werkers te mobiliseren in de strijd voor de praktische verwezenlijking van de taken van het zesde vijfjarenplan door het in onbeperkte mate voor dit doel tot ontplooiing brengen van het scheppende initiatief en élan der massa's — de ware scheppers der geschiedenis.

Het XXe congres van de CPSU heeft erop gewezen, dat het belangrijkste kenmerk van ons tijdperk de verandering van het socialisme in een wereldsysteem is. De moeilijkste periode in de ontwikkeling en versterking van het socialisme ligt achter ons. Ons socialistische land heeft opgehouden een eenzaam eiland te zijn in een oceaan van kapitalistische staten. Nu bouwt reeds meer dan een derde deel van de mensheid onder het vaandel van het socialisme aan een nieuw leven. De idee van het socialisme maakt zich van het denken van vele en vele miljoenen mensen in de kapitalistische landen meester. De idee van het socialisme oefent een enorme invloed uit op de volkeren van Azië, Afrika en Latijns Amerika, die tegen alle vormen van kolonialisme in verzet komen.

De besluiten van het XXe congres van de CPSU worden door alle voorstanders van de vrede en het socialisme, door alle democratische en vooruitstrevende kringen beschouwd als een inspirerend programma van strijd voor een duurzame vrede in de gehele wereld, voor de belangen van de arbeidersklasse en voor de zege van de zaak van het socialisme.

In de huidige omstandigheden openen zich voor de communistische partijen en voor de gehele internationale arbeidersbeweging ruime en schitterende perspectieven — samen met alle vredelievende krachten een nieuwe wereldoorlog verhinderen, de monopolies aan banden leggen en een langdurige vrede en veiligheid voor de volkeren verzekeren, een einde maken aan de bewapeningswedloop en de werkers bevrijden van de hierdoor veroorzaakte belastingdruk, de democratische rechten en vrijheden verdedigen, die de werkers de mogelijkheid geven te strijden voor een beter leven en een lichte toekomst. Juist daarbij zijn de miljoenen eenvoudige mensen in alle landen diep geïnteresseerd. De vredespolitiek en de voortdurend nieuwe successen van de Sowjet-Unie, de Volksrepubliek China en alle andere landen, die op weg zijn naar het socialisme, dragen in hoge mate bij tot een gelukkige oplossing van deze problemen.

In de nieuwe historische omstandigheden hebben internationale organisaties van de arbeidersklasse als de Komintern en de Kominform hun werk gestaakt. Maar hieruit volgt allerminst, dat de internationale solidariteit en de noodzaak van contacten tussen de revolutionaire zusterpartijen, die van het marxisme-leninisme uitgaan, hun betekenis verloren hebben. In de huidige tijd, nu de krachten van het socialisme onmetelijk zijn gegroeid, evenals de invloed van de socialistische gedachte in de gehele wereld, nu in de verschillende landen eigen wegen naar het socialisme gezocht worden, moeten de marxistische partijen van de arbeidersklasse natuurlijk hun ideologische eenheid en internationale broederlijke solidariteit in de strijd tegen de dreiging van een nieuwe oorlog, in de strijd tegen de volksvijandige krachten van het monopoliekapitaal, die er naar streven alle vooruitstrevende en revolutionaire bewegingen te onderdrukken, bewaren. De communistische partijen worden aaneengesmeed door het grote doel de arbeidersklasse te bevrijden van de knoet van het kapitaal, hen bindt eensgezind de trouw aan de wetenschappelijke ideologie van het marxisme-leninisme, aan de geest van het proletarische internationalisme, aan de onvoorwaardelijke toewijding van de belangen van de volksmassa's.

In de huidige omstandigheden gaan alle communistische partijen bij hun werk uit van de nationale eigenaardigheden en omstandigheden in ieder land afzonderlijk en brengen daarbij volledig de nationale belangen van hun volkeren tot uitdrukking. Daar zij inzien, dat de strijd voor de belangen van de arbeidersklasse, voor de vrede en de nationale onafhankelijkheid van hun landen tevens en tegelijkertijd een zaak van het gehele internationale proletariaat is, smeden en versterken zij de banden en de samenwerking onderling. De ideologische eenheid en de broederlijke solidariteit van de marxistische partijen der arbeidersklasse in de verschillende landen is des te onontbeerlijker, omdat de kapitalistische monopolies internationale agressieve bondgenootschappen en blokken scheppen, zoals de NATO, de SEATO, het pact van Bagdad, die gericht zijn tegen de vredelievende volkeren, tegen de nationale bevrijdingsbeweging, tegen de arbeidersklasse en de levensbelangen van de werkers.

Terwijl de Sowjet-Unie veel gedaan heeft en nog doet voor de internationale ontspanning — hetgeen nu door iedereen wordt erkend — gaat het Amerikaanse monopoliekapitaal door met het uittrekken van grote sommen ter versterking van de ophitsende activiteit in de socialistische landen. Zoals bekend heeft het Amerikaanse Congres op het hoogtepunt van de „koude oorlog” officieel (naast de middelen, die on-officieel worden verstrekt) een bedrag van 100 miljoen dollar uitgetrokken voor ondermijnende activiteit in de volksdemocratische landen en in de Sowjet-Unie. Terwijl de Sowjet-Unie en de andere socialistische landen al het mogelijke doen voor een internationale ontspanning, proberen de aanhangers van de „koude oorlog” de door de volkeren van de hele wereld veroordeelde politiek van de „koude oorlog” nieuw leven in te blazen. Het bewijs hiervoor is het besluit van de Amerikaanse senaat nogmaals een aanvullend bedrag van 25 miljoen dollar uit te trekken voor ondermijnende activiteit, die cynisch aangeduid wordt met het „aanmoedigen van de vrijheid” achter „het ijzeren gordijn”.

Wij dienen dit feit nuchter te bekijken en er de nodige conclusies aan te verbinden. Zo is het bijv. duidelijk, dat het volksvijandige gebeuren in Poznan uit deze bron betaald is. Maar de provocateurs en agenten, die betaald worden met gelden van over de oceaan, hebben slechts enkele uren adempauze gehad. De werkers van Poznan hebben op de vijandige provocaties een passend antwoord gegeven. De plannen van deze duistere ridders van de „mantel en dolk” zijn mislukt en hun schandalige provocatie tegen de volksmacht in Polen is verijdeld. Zo zal ook in de toekomst het ondermijningswerk in de volksdemocratische landen mislukken, al wordt dit soort werk nog zo rijkelijk betaald met hiertoe door de Amerikaanse monopolies uitgetrokken bedragen. Men kan zeggen, dat dit weggegooid geld is.

Dit alles bewijst, dat men niet zorgeloos mag zijn wat betreft de nieuwe intriges van de imperialistische agenten, die de socialistische landen proberen binnen te dringen om aan de verworvenheden van de werkers schade toe te brengen en deze te ondermijnen.

De krachten van de internationale reactie proberen de werkers van de juiste weg van strijd voor hun belangen af te brengen, hun ziel te vergiftigen met ongelof aan de zaak van de vrede en het socialisme. Ondanks alle intriges van de woordvoerders der kapitalistische monopolies, gaat de arbeidersklasse met aan het hoofd de beproefde communistische voorhoede zijn eigen weg, die geleid heeft tot de historische overwinningen van het socialisme, en naar nieuwe overwinningen inzake de vrede, de democratie en het socialisme zal leiden. Laat men er van overtuigd zijn, dat de communistische en arbeiderspartijen in alle landen het roemrijke marxistische vaandel van het proletarische internationalisme nog hoger zullen heffen.

De Sowjet-mensen zijn er terecht trots op, dat ons Vaderland als eerste de weg heeft gebaad naar het socialisme. Nu het socialisme een wereldstelsel geworden is, nu tussen de socialistische landen broederlijke samenwerking en wederzijdse

hulp tot stand is gebracht, zijn er nieuwe gunstige voorwaarden geschapen voor de ontplooiing van de socialistische democratie, voor een verdere versterking van de materiële productiebasis voor het communisme, voor een ononderbroken stijging van het levenspeil van de werkers, voor een alzijdige ontplooiing van de persoonlijkheid der nieuwe mens — de bouwer van de communistische maatschappij. Laten de burgerlijke ideologen maar labels verzinnen over de „crisis” van het communisme, over de „verwarring” in de gelederen van de communistische partijen. Wij zijn gewend van onze vijanden dergelijke verwensingen te horen. Hun voorspellingen zijn altijd als zeepbellen uiteengespat. Deze ongeluksprofeten komen en gaan, maar de communistische beweging, de onsterfelijke en levende ideeën van het marxisme-leninisme, boekten reeds overwinningen en boeken er nog meer. Zo zal het ook in de toekomst gaan. Geen kwaadaardige, lasterlijke aanvallen van onze vijanden, welke ook, kunnen de onweerstaanbare gang van de historische ontwikkeling van de mensheid naar het communisme tegenhouden.

Het Centraal Comité van de Communistische
Partij van de Sowjet-Unie.

30 juni 1956.

(Vert. G. H.)

Resolutie over het Twintigste Congres van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie

Het Partijbestuur van de Communistische Partij van Nederland heeft in zijn zitting van 8, 9 en 10 april 1956 het Twintigste Congres van de C.P.S.U. besproken.

Het Partijbestuur begroet met grote instemming de besluiten van het Congres, in het bijzonder ten aanzien van de buitenlandse politiek en de verdere opbouw van de socialistische staat, als ook zijn stellingname in een aantal actuele vraagstukken van de marxistisch-leninistische theorie.

De politiek van verdere bevordering van de ontspanning, van waakzaamheid tegen het oorlogsgevaar en strijd voor de versterking van de vrede, waartoe het Congres heeft besloten, is voor het Nederlandse volk van grote en heilzame betekenis.

Zij is de voortzetting van de vredespolitiek, die de Sowjet-Unie vanaf de Oktober-Revolutie heeft gevoerd.

De successen, welke deze voortdurende strijd voor de vrede thans boekt, bevestigen voor de C.P.N. de juistheid van haar solidariteit met de vredelievende Sowjet-Unie, welke solidariteit een hoeksteen is van de politiek van de partij.

Het Partijbestuur verwelkomt met groot enthousiasme de klemmende oproep tot eenheid van actie met de socialisten voor vrede en democratie en tot het vestigen van normale, zakelijke betrekkingen tussen de CPSU en de sociaal-democratische partijen, welke van het Congres is uitgegaan.

Van bijzondere betekenis is de in deze oproep vervatte conclusie, dat in de huidige periode de eenheid van de arbeidersklasse nieuwe oorlogen kan voorkomen.

Deze gedachte is een aansporing voor onze partij om nóg krachtiger te strijden voor de eenheid van de arbeidersklasse in ons land en nóg konsekwenster het sectarisme uit te bannen.

Met grote instemming heeft het Partijbestuur kennis genomen van de inzichten der CPSU over de mogelijkheid om het socialisme elders in de wereld langs andere wegen te verwezenlijken dan is gebeurd in de Sowjet-Unie.

Deze stellingen dragen bij tot verheldering van de inzichten, die aan het in 1952 door de CPN aanvaarde Beginselprogramma ten grondslag liggen.

De daarin neergelegde doelstellingen beogen een verandering van ons land in een waarlijk democratische en socialistische staat, langs de weg van het parlement en voortbouwende op de grondwet, hetgeen bereikbaar is geworden nu op een groot deel van de aarde een wereldstelsel van het socialisme is gevestigd.

Het Partijbestuur heeft met bijzondere instemming kennis genomen van de plannen voor een verdere economische opbloei van de Sowjet-Unie, die o.a. gepaard zal gaan met verhoging van de werkelijke lonen, verkorting van de werktijd, betere zorg voor de bejaarden, omvangrijke woningbouw en verplichte middelbare schoolopleiding voor alle jongeren.

De uitvoering van deze plannen zal er op ongekennde wijze toe bijdragen, dat bij velen de ogen geopend zullen worden voor de edele doelstellingen van het socialisme: de materiële en culturele opbloei van het land en het voortdurende streven naar verhoging van de welvaart van het volk.

In dit verband zijn ook de besluiten toe te juichen, die het ontplooiën van de socialistische democratie, de nauwgezette eerbiediging van de grondwet en de andere wetten, het verzekeren van volstrekte waarborgen voor rechtszekerheid van de burger beogen.

Van zeer groot belang is daarbij de nadruk, die het Congres heeft gelegd op het strikt naleven van de leninistische normen der partijdemocratie en het herstellen van fouten, die daarbij zijn gemaakt.

Het Partijbestuur heeft eveneens kennis genomen van de kritiek door het Centraal Comité van de CPSU op de fouten, gemaakt door kameraad Stalin, als algemeen secretaris.

Deze kritiek, die thans openbaar gemaakt is, betreft voornamelijk de volgende punten:

- dat de marxistisch-leninistische opvatting over de rol van de persoonlijkheid in de massabeweging werd vervangen door persoonsverheerlijking;
- dat tengevolge hiervan de partijdemocratie werd overtreden en de gelegenheid werd geschapen voor partijvijanden en baantjesjagers om verantwoordelijke posten te bezetten;
- dat de veiligheidsorganen vóór en na de oorlog buiten de hun door de wet gestelde bevoegdheden zijn getreden en de grondwettelijke rechtszekerheid van de burgers hebben aangetast;
- dat na de oorlog ten aanzien van de agrarische kwestie ernstige fouten werden gemaakt;
- dat op grond van onjuiste gegevens een breuk tot stand werd gebracht met Joegoslavië.

Het Partijbestuur is van mening, dat de bestudering van deze fouten zeer leerzaam is voor alle communisten, omdat het begrijpen van de tekortkomingen bij de opbouw van de eerste socialistische staat ter wereld de communisten in andere landen zal helpen, deze fouten nu en in de toekomst te vermijden.

Het gaat volledig accoord met de verklaring van het Centraal Comité van de CPSU, dat ondanks deze fouten de CPSU steeds een juiste, leninistische, succesvolle politiek heeft gevoerd.

De figuur van Stalin zal de geschiedenis ingaan als een van de bekwaamste denkers en organisatoren van de marxistisch-leninistische beweging.

De nagedachtenis aan zijn toewijding aan de zaak van het socialisme wordt door gemaakte fouten niet aangetast. Het betrof hier beleidsfouten en een overtreding van de communistische organisatie-beginselen.

Het Partijbestuur wijst scherp de laster af, dat deze fouten zouden wortelen in het socialistische stelsel.

Zij waren integendeel vreemd aan het socialisme en betekenden een terugval in regeringsmethoden, die kenmerkend zijn voor de burgerlijke staat en voor het individualisme dat eigen is aan burgerlijke partijopvattingen.

Het Partijbestuur is van mening, dat de theoretische werken van Stalin altijd hun waarde zullen behouden. Niet voor het overnemen van onveranderlijke formules, maar als bron van een kritische studie van de ervaringen van de CPSU in een bepaald tijdvak.

Het Partijbestuur brandmerkt datgene, wat de imperialistische oorlogsdrijvers en hun propagandaschrijvers van de kritiek op Stalin gemaakt hebben als een lasterlijke, leugenachtige verdraaiing van de feiten. Het doel van deze uit Bonn en Washington stammende vervalsingen is, om de door de volkeren met zoveel vreugde begroete ontspanning tegen te gaan, om de bewapeningswedloop verder voort te kunnen zetten, om de herbewapening van de Wehrmacht en de atoomcultus bij de volkeren aanvaardbaar te maken en om de groeiende eenheid van actie van socialisten en communisten te belemmeren.

De reeds genoemde fouten hebben tot ernstige provocaties geleid, zoals de arrestatie van de dokters, die bij velen in ons land diepe ongerustheid heeft gewekt en de breuk met Joegoslavië, die tijdelijk de zaak van de vrede ernstige schade heeft toegebracht.

Ten aanzien van diverse processen, o.a. het proces-Rajk, wordt door de betrokken regeringen thans verklaard dat er personen op valse gronden zijn gestraft of zelfs terechtgesteld.

De tijd waarin dit gebeurde, stond in het teken van de actieve oorlogsspanning, zoals o.a. door Foster Dulles is onthuld.

Het Partijbestuur betreurt desondanks het feit, dat het deze en andere gebeurtenissen tegenover het Nederlandse volk heeft verdedigd.

Het Partijbestuur verklaart, dat het tegen herhaling hiervan zal waken en dat het in de toekomst geen stelling zal nemen inzake interne gebeurtenissen in andere landen, indien deze aan zijn beoordeling ontsnappen.

De thans bekend geworden gerechtelijke dwalingen moeten een aansporing zijn voor alle naar rechtvaardigheid strevende mensen om samen te werken tot het bereiken van een definitieve internationale ontspanning, waardoor het mogelijk zal zijn de doodstraf voor politieke delicten af te schaffen.

Het Partijbestuur betreurt ook, dat destijds in onze partij de waardering voor de verdiensten van kameraad Stalin is geuit in bewoordingen, die strijdig zijn met de communistische beoordeling van de persoonlijkheid.

Hoezeer ook de partij beproefde voormannen steeds in ere zal houden, mag dit nooit leiden tot persoonsverheerlijking, die de rol van de partij en de massa verkleint.

Het meedoen aan deze persoonsverheerlijking heeft ook moeilijkheden geschapen voor de verbindingen van onze partij met de volksmassa's, omdat zij indruist tegen de tradities en de mentaliteit van het progressieve deel van de Nederlandse bevolking.

Ook is een kritische beoordeling nodig van kunsttheorieën en wetenschappelijke theorieën, zonder zich bij voorbaat neer te leggen bij het standpunt dat hierover in de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen wordt ingenomen.

Het Partijbestuur gaat accoord met de herroeping van de Resolutie van het Communistisch Informatiebureau, uit 1949, betreffende de breuk met Joegoslavië.

Het besluit om in het belang van de vrede en het socialisme te streven naar het herstel van de vriendschappelijke betrekkingen met de Joegoslavische Communistenbond.

Het Partijbestuur herhaalt met klem datgene wat gezegd wordt in ons Beginselprogramma, n.l. dat: „de CPN haar politiek zelf bepaalt in haar eigen democratische organisatie, zonder inmenging van buiten af”.

Dat heeft de partij gedaan in het verleden, dat doet ze thans en dat zal ze, op de grondslag van de marxistisch-leninistische beginselen, ook in de toekomst doen.

De CPN is een Nederlandse partij. Als zodanig geeft zij leiding aan de strijd van het Nederlandse volk, legt zij rekenschap af van haar daden en erkent tegenover het volk haar tekortkomingen.

Onze zorg en liefde voor ons land zijn het, die ons doen oproepen tot onverbreekelijke solidariteit met de CPSU, zijn vredespolitiek en zijn socialistische verworvenheden, welke solidariteit onontbeerlijk is voor de Nederlandse veiligheid, voor de strijd voor het socialisme en in het bijzonder tot vermindering van oorlog, hetgeen voor en boven alles het doel is van onze partij in de huidige tijd.

10 april 1956

*Het Partijbestuur van de Communistische
Partij van Nederland.*

Prijs 20 cent

Uitgave Brochurehandel C.P.N. afd. Propaganda